

אַלְדָּנוֹת

לְשִׁמּוֹן עֶפֶת

פֶּרֶשֶׁת אֶפְסָיִם

כ"ז, אֲדָר א"א

לְהַזְכִּיר לִי אֶת מֵאֲמַר רַז"ל (בְּרֻכּוֹת ח.) אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי יוֹחָנָן אֵיכָּא סְבִי בְּבַבְלַי, תָּמָה וְכוּ' כִּיּוֹן דְּשָׁמַע דְּמִקְדָּמֵי וּמְחֻשְׁכֵי לְבֵי כְּנִישְׁתָּא, אָמַר הֵינּוּ דְאַהֲנֵי לְהוֹ. הוּא תִּלְהָ אֶת אַרְיֻכוֹת יָמָיו בְּמִנְהַגּוֹ הַקְּבוּעַ לְהַקְדִּים וּלְהַחֲשִׁיךְ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת.

לְעֵרֵךְ שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת לְפָנַי פְּטִירְתוֹ תִּקְפָּה עָלָיו מִחֻלְתוֹ וְהַדְּבֹר נַעֲשֶׂה קֶשֶׁה לוֹ. לְפִי דַעַת הַרוֹפְאִים הָיָה לוֹ אֵז כְּבָר שְׁתוּק חֲצֵי הַפְּנִים וְהַגְּרוּן, וְגַם בְּיָמִים אֲלֵה לֹא הִחְסִיר מְלַלְכַת לְבֵית הַכְּנֶסֶת שְׁחָרִית מִנְחָה וְעֶרְבִית. בְּיוֹם תַּעֲנִית אֶסְתֵּר חֲמִשָּׁה יָמִים לְפָנַי פְּטִירְתוֹ, קָרָא בַּתּוֹרָה וַיְחַל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְגַם בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי הֵלֵךְ עוֹד לְבֵית הַכְּנֶסֶת. בְּלֵיל שַׁבָּת כְּבָר לֹא הָיָה יָכוֹל עוֹד לְלַכֵּת, וְהַסְּכִים שֶׁנִּסְדָּר תְּפִלָּה בְּצִבּוֹר בְּבֵיתוֹ. בַּתְּפִלַּת שַׁבָּת שְׁחָרִית הִתְפַּלְלָנוּ בְּצִבּוֹר בְּבֵיתוֹ, וְהוּא הִתְאַמֵּץ לַעֲמֹד עַל רַגְלָיו כֹּל שַׁעַת הַתְּפִלוֹת מִשְׁהוּא נִשְׁעָן עַל שְׁתֵּי יָדָיו הַרוֹעֲדוֹת מִחֻלְשָׁה. בַּתְּפִלָּתוֹ זֶה הָאֲחֵרוֹנָה, עָלָה עוֹד לַתּוֹרָה בְּמִפְטִיר לְפָרְשַׁת זְכוֹר וְהוּא הִתְחַזַּק לְהַשְׁמִיעַ אֶת קוֹלוֹ בְּבִרְכוֹת הַתּוֹרָה וְהַהִפְטָרָה. וְשׁוֹב אוֹתוֹ הַפְּלֵא, בְּגֵרוֹן מִשְׁתַּק אַחֲרֵי שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר עוֹד מִיּוֹם תְּמוּל לְהִבִּין מַה שֶּׁהוּא נֹסֶה לְדַבֵּר, הַגְּבִיָּה אֶת קוֹלוֹ בְּבִרְכַת הַהִפְטָרָה וּלְאֵט לְאֵט שָׁבָה אֵלָיו מְתִיקוֹת וְעֶרְבוֹת קוֹלוֹ בְּנִגּוּן הַמְּסֻרְתֵי שֶׁל בְּרֻכּוֹת הַהִפְטָרָה. אֲלֵה הָיוּ דְבָרָיו הָאֲחֵרוֹנִים לְפָנַי שֶׁנִּקְרָא לְמְרוֹמִים, חוּץ לְמַלְיָם אֲחֵדוֹת שֶׁהִתְאַמֵּץ לְהַשִּׁיב לְרוֹפְאִים בְּיוֹם שְׁלִמְחָרַת (מִכְתָּבֵי בְּנוֹ הַרְבַּ מִשֶּׁה בְּלוֹי ז"ל).

מִנֵּין בְּאוֹשׁוּיָךְ

רְאִינוּ בְּעֵינֵינוּ בְּשָׁנוֹת הַזֶּעַם הַמְּחַנּוֹת הָעֲבוּדָה אֲצֵל הַיִּטְלָר יִמְשׁוּ שְׁהֵינּוּ מְעַנִּים וּמְשַׁפְּלִים עַד דְּכָא, מְרַעְבִים וּמְפִים, וּמְכַרְחִים

גַּם שְׁתוּק לֹא מִנַּע תְּפִלָּה בְּצִבּוֹר

נוֹתַר לָנוּ לְפָלִיטָה תְּאוֹר מְעוֹרֵר הַתְּפִעְלוֹת עַל מְסִירוֹת נַפְשׁוֹ שֶׁל אֶחָד מְגִדוּלֵי גְאוּנֵי יְרוּשָׁלַיִם בְּדוֹר שְׁעֵבֵר הַגֵּה"צ ר' יִצְחָק שְׁלֹמֹה בְּלוֹי זצ"ל, בְּעֵנֶן הַתְּפִלָּה בְּצִבּוֹר: אֶת קְבִיעוֹתוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת תְּפִלָּה בְּצִבּוֹר שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם, שְׁמַר בְּמְסִירוֹת נַפְשׁ מִמֶּשׁ. עַד שְׁלֹשָׁה מַעַת לַעַת לְפָנַי פְּטִירְתוֹ, לֹא הִחְסִיר אֶף פַּעַם תְּפִלָּה בְּצִבּוֹר. בְּחֻרְף הָאֲחֵרוֹן הַקֶּשֶׁה הָיָה בִּימֹת הַשִּׁלְג, לֹא שָׁנָה אֶת הַרְגְלוֹ בִּיחַס לְהַלִּיכָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְגַם כְּאֲשֶׁר גְּבַרָה עָלָיו חֻלְשָׁתוֹ, הָיָה הוֹלֵךְ בְּשַׁעַת הַקְּבוּעָה וְחוֹזֵר בְּשַׁעַת הַקְּבוּעָה, וְכֹל מֵאֲמָצֵי בְנֵי בֵיתוֹ שְׁוִיתָר פַּעַם בְּיוֹם שִׁלְג עַל תְּפִלָּה בְּצִבּוֹר לֹא הוֹעִילָה. גַּם אֲזַהֲרַת הַרוֹפְאִים שְׁעָלֶיהָ עַל הַמְּדַרְגּוֹת לְבֵית הַכְּנֶסֶת מְזִיקָה לוֹ, לֹא הוֹעִילָה, וְהוּא לֹא רָצָה אֶפְלוֹ לְשָׁנוֹת אֶת קְבִיעַת הַמְּקוֹם לְתְּפִלָּתוֹ, וּבְכָל בִּקְרָ טַפְס בְּמְסִירוֹת נַפְשׁ לְבֵית הַכְּנֶסֶת כְּשִׁדְּיוֹ אוֹחֲזוֹת בְּמַעֲקֵה הַמְּדַרְגּוֹת וְאַצְבְּעוֹתָיו פּוֹרְצוֹת דָם מִקָּר.

בְּשָׁנָתוֹ הָאֲחֵרוֹנָה, הִתְחִילוּ לְהִרְאוֹת אֲצֵלוֹ נִיֻּצָּנֵי הַמְּחֻלָּה אֲשֶׁר גְּרָמָה לְפְטִירְתוֹ, מִחֻלַּת שְׁתוּק עֲצָבִים לְרַגְעִים, וּבְמִשְׁךְ הַזְּמַן קָרָה לוֹ זֶה פַּעַמִּים אֲחֵדוֹת בְּהַמְּצָאוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, הוּא נָפַל לְרַגַע בְּאֵין אוֹנִים וּבְאֲבָדוֹן חוֹשִׁים, כְּתוֹצָאָה מְסֻתִּימַת דָם בְּאֶחָד מְעוֹרְקֵי הַמַּח. בְּיָמִים שְׁזָה קָרָה הוֹרִידוֹ אוֹתוֹ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת מִחֻסָּר אֶפְשָׁרוֹת לְלַכֵּת. אוּלַם, בְּכָל הַמְּקָרִים הִלְלוּ הֵלֵךְ כְּבָר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם לְתְּפִלַּת מִנְחָה וְעֶרְבִית, וּלְמַחְרָתוֹ טַפְס שְׁנִית בְּשִׂאֲרֵית כְּחוֹתָיו לְבֵית הַכְּנֶסֶת כְּהַרְגְלוֹ. בְּאֶחָד הַמְּקָרִים, הִלְכָתִי לְמַחְרַת הַהִתְעַלְפוֹת לְבֵיתוֹ בְּאִשְׁמַרְת הַבִּקְרָ, כְּדִי לְמַנְעוֹ בְּכָל תִּקְוָה מִהַלִּיכָתוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, אֶךְ לֹלֵא הוֹעִיל. רְצוֹנוֹ נִצַּח אֶת הַתְּנַגְדוֹתַי, וְעָלִי הָיָה שֶׁלֹּא לְרְצוֹנֵי הַהוֹלִיכּוֹ וּלְסִיעֵ בְּעֲצָמֵי הַהַלִּיכָתוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת. בְּקִשְׁר עִם כֹּךְ הָיָה רַגְלִי

ספר כ"ק אדמו"ר מסקווירא שליט"א לחותנו הרה"ק בעל 'ישועות משה' זיע"א מויזניץ: אבי ז"ל הקפיד מאד על תפלה במנין, הוא היה יכול לפעמים לאחר את זמן התפלה כדי שיוכל להתפלל במנין. תמיד היה מתפלל בעשרה, ואיני יודע אם ארע פעם אחת שהתפלל ביחידות. ונענה הישועות משה, יהודים גדולים כאלה, גם אם היו מתפללים ביחידות היו מגיעים למקום כלשהו, תפלותיהם היו עולות למעלה, ואף על פי כן העדיפו להתפלל במנין.

תפילה בצבור מסירה כל קטרוג

על הפסוק בפרשת השבוע, פרשת משפטים 'ועבדתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך ואת מימך'. כתב הרה"ק רבי איתמר מקאנסקיוואלי זיע"א בספרו 'משמרת איתמר':

צריך לדעת שמתחיל בלשון רבים ומסיים בלשון יחיד. ויש לומר על דרך מה שאמרו חז"ל (ברכות ח.) גדל מעלת תפלה בצבור, שעל ידי זה הוא נענה, וזהו רומז 'ועבדתם' על דרך עבודה זהו תפלה, והינו שיהיה ברבים, ועל ידי זה 'וברך את לחמך' וגו' דהינו על ידי תפלה בצבור יהיה נענה גם על כל עניניו פרטיות, וזהו 'לחמך' לשון יחיד, וזה שאמר הכתוב 'והסרתי מחלה מקרבך' שעל ידי תפלת הצבור לא יהיה שום קטרוג ודין עליו, שכן הוא 'מחלה' עם האותיות גימטריא 'אלהים' עם הכולל, וכמו שכתוב (איוב לו ה) 'אל כביר לא ימאס'.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

לעבד בפרך עד כלות כל הכחות, ועם כל זאת כל עת שנמצאו יחדיו כמה יהודים יודעי ספר בני תורה היו משקיעים רעיונותיהם ודבריהם בתורה והיו משננים אלו עם אלו, כל אחד את מה שזכר וידע בעל פה, עד שהיה מתפתח דין ודברים על הענין הנלמד בין יהודי הקבוצה, ומזה שאבו כלם חיות וכחות נפשיים לעמד בסבל הקשה. וכן היו מארגנים מנינים לתפלות ככל שיכלו, ואפלו באושוויץ תחת עינם הפקוחה של הקלגסים היו משתדלים להתפלל בצבור, וכן היה במחנה העבודה בוורשה, ובכל מקום שהייתי. וכל זה נתן לנו כח להחזיק מעמד אצל הרשעים ימ"ש, שלא לאבד הצלם אלקים ולהדמות לבהמה חלילה (הרה"ק השפע חיים מצאנו זיע"א, 'אמרות צדיקים' עמוד קסב)

מעולם לא התפלל בלי מנין

כתב הגה"ח ר' יוחנן הלוי וואזנער שליט"א: אין עוד מה שכתב הב"ח (יו"ד סי' ש"מ) לענין מה דמבאר בגמרא (שבת קה:) דעל אדם כשר שנפטר חיב לקרע, ועל אדם שאינו כשר אינו חיב לקרע, רק כשעומד בשעת יציאת נשמה. וע"ז כתב הב"ח (לפי דברי הרבינו יונה) דאדם שאינו כשר, הינו מי שאינו מהדר אחר המצות וגמ"ח ולהתפלל בצבור וכיוצא בזה, שמנהג הכשרים להחזיק במצות כאלו עכ"ל. ובאמת אצל חסידים היו נוהרים מאד בזה, והרה"ק מסקווירא זיע"א כבר מנעוריו היה מוסר נפשו וגופו ומאדו בשביל תפלה בצבור, וגם בכל הנסיעות שהיה צריך לנסע היה עושה כל טעדיקי שלא לבטל שום תפלה בצבור (שו"ת חיי הלוי ח"ג סי' ז סעי' ח).

שו"ת קטר

חידון אַקְצָנוֹת - נושא פרסים בֵּאלוֹ שְׁנֵי עֲנִינִים מְזַכֶּרֶת בְּפִרְשָׁה זוֹ אֵשׁ?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת וישלח:

ש. אילו שמונה מילים רצופות בפרשה זאת מסתיימות באותיות יוד מס? ת. בבראשית לב טו מתוארות המתנות שיעקב נתן לעשיו בשמונה מילים רצופות המסתיימות באותיות יוד ו-מם (עזים מאתים ותישים עשרים, רחלים מאתים ואילים עשרים).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת וישלח:

ה' חיים מאיר שכטר מחיפה.

